

[https://doi.org/10.52505/1857-4300.2021.2\(314\).11](https://doi.org/10.52505/1857-4300.2021.2(314).11)
CZU:811.135.1'373.45

ENGLEZISME RECENTE – DIN UZ ÎN DICȚIONAR

LIVIA CARUNTU-CARAMAN

Doctor în filologie

E-mail: liviacaraman@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6829-6440>

Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” (Chișinău)

Recent Anglicisms – from use in the Dictionary

Abstract

In contemporaneity, the English language successfully fulfills the role of a mediator in international communication, deeply influencing the other languages, including Romanian. Through the realities of the brand *made in* the Anglo-American space, which are propagating inventively in all four parts of the world, penetrate in the local vocabulary and their names, being assimilated and used in internal daily expression. The given words, called Anglicisms, cause inaccuracies among both users and researchers.

In order to solve some of the problems, we propose the design of a small dictionary, in which to collect all the recent Anglicisms from our use in order to be subjected, from scholarly positions, to a regulated interpretation that will become an obligatory norm to follow. The language consumer should consult here spelling and morphological values, pronunciation and stress, decoding of abbreviations and etymology, semantic definitions and practical examples.

Finally, the Anglicisms, which have previously confused the speaker, to be scientifically processed, elucidated and returned to the public.

Keywords: globalization, communication, influence, vocabulary, Anglicism, dictionary, spelling, pronunciation, etymology, semantics.

Rezumat

În etapa contemporană, limba engleză își îndeplinește cu succes rolul de mediator în comunicarea internațională, influențând profund celelalte limbi, printre care și româna. Prin intermediul realităților marca *made in* spațiul anglo-american, care se propagă inventiv în toate cele patru părți ale lumii, pătrund în vocabularul local și denumirile acestora, fiind asimilate și întrebuințate în exprimarea cotidiană internă. Cuvintele date, numite *englezisme*, provoacă inadvertențe atât printre utilizatori, cât și printre cercetători.

Pentru a soluționa unele din probleme, propunem elaborarea unui mic dicționar, în care să fie colectate toate englezismele recente din uzul nostru ca să fie supuse, de pe poziții savante, unei interpretări reglementate ce va deveni normă

obligatoriu de respectat. Consumatorul de limbă să consulte aici ortografie și valori morfologice, pronunție și accentuare, decodarea abrevierilor și etimologie, definiții semantice și exemple practice.

În fine, englezismele, care derutau vorbitorul, să fie procesate științific și întoarse înapoi publicului, elucidate și necesare.

Cuvinte-cheie: globalizare, comunicare, influență, lexic, englezism, dicționar, ortografie, pronunție, etimologie, semantică.

La etapa contemporană, omenirea se angajează tot mai dinamic într-un proces complex de globalizare, ceea ce duce la o apropiere benefică între popoare. Pentru ca această diversitate polidimensională de trai, de comportament, de activitate să-și poată mai lesne atinge obiectivul, e necesar să desfășoare o colaborare multilaterală. Astfel, se încheie tranzacții economice interstatale, se semnează acorduri politice între diferite sisteme, au loc interferențe între culturile lumii. Ceea ce inițial este un produs național, ajunge să fie o utilitate a multor națiuni. Iar comunicarea, în acest conglomerat social-uman în continuu progres, devine una din părțile componente de bază ale succesului.

Și cum mijlocul principal de comunicare între oameni este limba, iese în evidență imperativul de a determina glotonimul aceleia care să-și asume rolul de intermediar în această relaționare eterogenă. Era logic, și așa s-a și întâmplat, ca să-și autopropulseze serviciile funcționale în circulația internațională limba unor națiuni mai puternic dezvoltate, care, grație nivelului tehnico-științific avansat, produc noi și noi bunuri materiale și spirituale, implicit își renovează concomitent și propriul vocabular, iar producția, utilă și cu cerere pe piața mondială, se distribuie în toate cele patru puncte cardinale, însoțită de denumirile primite la ieșirea de pe rampa conveierului, încetățenindu-se și adaptându-se în noile ambianțe de aplicativitate.

În așa mod, limba engleză, maternă în două dintre cele mai dezvoltate state ale lumii, devine vorbită, în măsură mai mare sau mai mică, în toate țările. Mai mult, implantându-și realități și noțiuni în destinul altor popoare, printre care și cel român, își exercită o influență impunătoare asupra limbilor acestora, ducând la perturbații importante în lexic, îmbogățindu-l și internaționalizându-l, dar și punându-i în gardă pe mulți lingviști care atenționează asupra unui potențial pericol de poluare a caracterului național al limbilor.

E de la sine înțeles că invadarea unor elemente străine în viața cotidiană a unui neam stârnește diverse reacții de suspiciune printre concetățenii săi. Depinde de gust, de agreabilitate generată de formă sau eufonie, de necesitate, de anturaj. Așa s-a întâmplat întotdeauna și limbile multor popoare s-au amestecat cu altele, încât nu există limbi pure. Chiar engleza, care își afișează cu superioritate rolul de hegemon în comunicarea internațională, nici pe departe nu este o limbă pură. Ea conține o mulțime de termeni împrumutați din exterior, începând cu cei latini, pătrunși în perioada antică de dominare a romanilor, urmând cu termenii din franceza veche, apoi cei veniți prin intermediul limbii franceze moderne ca rezultat al contactelor

firești de vecinătate. În urma colonizărilor, în engleză au pătruns o serie de cuvinte exotice din la fel de exoticele limbi vorbite în teritoriile ocupate de britanici.

La fel și limba română a trecut în evoluția sa prin imixțiuni însușindu-și slavonisme, grecisme, turcisme, maghiarisme. Unele și-au lăsat durabil amprenta asupra lexicului nostru, fiind utilizate și azi, altele s-au pierdut în neant odată cu dispariția realităților pe care le-au desemnat. Iar modernizarea ei s-a produs sub influența limbii franceze la mijlocul sec. al XIX-lea, prin constituirea noului vocabular din cuvinte de origine franceză, renovându-și astfel vocabularul cu împrumuturi însemnate făcute din această limbă. Și limba română s-a dovedit receptivă la toate aceste schimbări: când a simțit nevoia le-a acceptat, când a trebuit a eliminat din uz orice lexem inutil, deservind cu fidelitate utilizatorii săi.

În prezent limbii engleze i-a venit rândul să-și demonstreze forța de penetrare în funcțiile organizatorice ale limbii române. Și limba română a sesizat conjunctura actuală din lumea limbilor, consimțind, prin vorbitorii săi, modificările considerabile de vocabular înaintate de limba engleză prin realitățile implementate în viața de zi cu zi. Aceste metamorfoze rămân totuși niște imixțiuni, dar necesare. O cere timpul și românul e antrenat și el în acțiunea de globalizare pentru a fi în rând cu lumea civilizată, pentru a se integra în comunicarea internațională. Or, pentru momentul acesta concret, invazia cuvintelor de origine engleză, numite *englezisme* (de la denumirea limbii *engleză* – *englezism*), constituie un mijloc ieftin și lejer de îmbogățire a vocabularului, un prilej prielnic de internaționalizare a lui.

Și întrucât acest fenomen de englezizare (Caruntu-Caraman, 2017, p. 48) este în desfășurare ineluctabilă, suspiciunile specialiștilor de resort privind probabilitatea unui risc de impurificare a exprimării trebuie risipite. E de datoria savanților să-l țină sub control, să-l analizeze și să-l îndrepte pe o cale cât mai compatibilă de ajustare și armonizare a englezismelor în comunicare; să-i permită limbii să decidă cum și cât să-l consimtă.

Anume din considerentul că în actualitate limba engleză este și continuă să fie o influență internațională destul de puternică pentru o perioadă îndelungată, autori versați vorbesc despre aceasta în termenii unei mondializări lingvistice generate de ritmurile alerte ale contactelor economice, politice, sociale și culturale ale secolului XXI. Astfel, dacă e să ne referim la englezisme, vom susține că ele au fost și rămân în centrul cercetărilor lexicologice, provocând variate opinii.

Pe de o parte, menționăm efortul lăudabil și curajos, dar și patriotic al aderenților orientării puriste, care s-au ridicat vehement în apărarea purității limbilor lor. Asemenea reacții s-au manifestat pretutindeni, întrucât „La Paris, Roma, Berlin sau Atena sunt tot atâtea firme scrise în engleză sau în pseudoengleză ca și la noi, iar cuvintele împrumutate în limbile respective sunt cam aceleași” (Avram, 1997, p. 8). Însă o dârzenie mai ferventă s-a accentuat în Franța, unde personalități marcante au condamnat aprig invaziunea englezismelor în limba franceză. Savantul R. Étiemble a lansat termenul „franglais” pentru „a desemna idiomul hibrid rezultat din împestrițarea francezei cu anumite cuvinte, frazeologisme și elemente de compunere anglo-americane” (Stoichițoiu-Ichim, 2007, p. 84). Iar profesorul F. de Grand-Combe consideră anglomania „o rățacire deplorabilă și antipatriotică”, o manifestare din sfera „patologiei mentale”, având drept principală

cauză „veleitarismul intelectual” (*ibidem*). Și s-a culminat cu propuneri legislative și măsuri oficiale prin care li se interzicea vorbitorilor să folosească englezismele în public, neaprobată în anumite inventare, iar pentru realitățile recente (pe care totuși le acceptau) recomandau echivalente denotative deja existente sau nou create în limba franceză.

Voci răspiccate menite să protejeze limbile naționale au răsunat și în alte țări. În Germania, Asociația Limbii Germane (Verein Deutsche Sprache – VDS) considera că limba germană, dacă nu se iau măsuri urgente pentru a o proteja de invaziile străine, ar putea deveni „periferică” și s-ar transforma într-un idiom peiorativ „Denglisch” (*Wikipedia*). În Spania, „*la plaga de los anglicismos*” (J. Mallo) era percepută ca ceva dăunător și inutil, care îndrepta limba spaniolă spre un idiom hibrid – „(e)spanglish” sau „englañol” (Mateescu, 2014). Belgienii vorbeau despre un „anglovirus”, iar canadienii (R. Georgin) considerau influența engleză asupra limbii franceze din Québec o amenințare care durează mai bine de un secol (Radu, 2007). Și în România G. Pruteanu a stigmatizat „romgleza”, invocând ca să fie stopată „cocalizarea” limbii române (Stoichițoiu-Ichim, 2007, p. 84).

Dar, după cum s-au derulat evenimentele în continuare, în pofida argumentelor logice și firești (deși, fără îndoială, râvna puriștilor și-a avut efectul său), atitudinea de zădărniciere a înrâuririlor engleze a fost anihilată. Englezismele, purtate de realizările „invadatoare”, care au pus stăpânire pe viața cotidiană, și-au adevărat viabilitatea. Au pătruns în vorbire, au cucerit vorbitorii și s-au încorporat în lexicul limbilor, iar mai apoi le-au acceptat și specialiștii.

Pe de altă parte, evidențiem unele investigații ale adepților care acceptă englezismele și văd în fenomenul dat un imperativ al vremii în comunicare, lansând proiecte internaționale edificatoare: *Proiectul European de cercetare „Elementul englez în limbile europene”*, condus de Rudolf Filipović (Filipović, 1982); *Proiectul internațional coordonat de profesorul Manfred Görlach*, destinat să reflecte efectul influenței limbii engleze în lexicul a 16 limbi europene contemporane, inclusiv limba română, din care au rezultat un dicționar al englezismelor europene „*A Dictionary of European Anglicisms, 2001*”, un volum de studii „*English in Europe, 2002*” și un volum de bibliografie „*An Annotated Bibliography of European Anglicisms, 2002*” (Zafiu, 2002).

Cei mai mulți dintre cercetătorii români (Th. Hristea, M. Avram, G. Ciobanu, A. Stoichițoiu-Ichim ș.a.) se afiliază opiniilor majoritare din spectrul lingvistic european referitor la problema englezismelor și a influențelor engleze, recunoscând, în lucrările lor, că fenomenul în cauză există și în limba română, că e foarte activ, penetrant, iminent. Având în față experiența internațională, dar și pe cea specific românească, au demonstrat mai multă permisivitate în abordare și au relevat soluții conforme pentru a include în vorbirea noastră unități complet de altă natură, distincte din diverse puncte de vedere: filologic, geografic, psihologic, oferindu-le posibilități modificative reglementate și mediu pe măsură pentru utilizare corectă și liberă.

Preocupați de aspectul strict lingvistic al penetrării englezismelor în limba română, autorii au determinat numitorii comuni – „etimologia, căile de pătrundere, sferele de circulație, adaptarea grafică, fonetică și morfologică,

modul de înregistrare în dicționare” (Stoichițoiu-Ichim, 2007, p. 85) – care trebuie analizați și subordonați reformării și care, în caz oportun de flexionare, să fie suprimați (afixe englezești) sau suplimentați (afixe românești), pentru ca formele modelate să se includă certamente în circuit și să fie identificate drept lexeme românești cu valabilitate deplină.

În așa mod, în urma unor cercetări sistematice teoretice și practice, valoarea englezismelor în limba română (ca și a celorlalte împrumuturi lexicale, la momentul lor istorico-lingvistic) s-a demonstrat a fi incontestabilă: substituie unitățile învechite, epurând vocabularul de elementele uzate; îl renovează, denumind adevăruri materiale și spirituale recent pătrunse în uz; contribuie la acumularea și diversificarea mijloacelor de exprimare, amplificând latitudinea de selecție a arsenalului sinonimic de redare; modernizează însăși limba, incluzând-o în circuitul internațional printr-un însemnat segment de lexic, comun și înțeles în multe limbi ale lumii.

În această ordine de idei, nuanțăm raționamentul că fenomenul englezismelor este favorabil limbii române. În susținere vin argumentele de rigoare prezentate de specialiști în materie, dar și de alte personalități ale științei și culturii românești, care au contribuit la îmbogățirea potențialului de exprimare prin acceptarea și includerea elementelor străine ce au dus la evoluția calitativă a tezaurului nostru lexical.

Așadar, pătrunderea și utilizarea curentă a englezismelor în limba română este o manifestare firească. Dinamismul lor este probant și avansează în mod progresiv. Din necesitatea de a desemna noianul de realități recente, apar noi și noi englezisme. Unele, mai puține la număr, se comportă literal ca în limba de origine (*card, modem*), întru totul asemănătoare cu structuri neaoșe ale cuvintelor românești și e ușor să le reții atât forma, cât și rostirea. Altele însă, cele mai numeroase, ori se aseamănă după aspectul structural, dar cer o pronunție cu totul diferită (*mall – mol, musical – miuzică*), ori diferă și după formă, și după pronunțare (*mouse – maus; byte – bait*), provocând dificultăți și la memorizare, și la recunoaștere, și la întrebuințare. Apar confuzii și în situațiile când englezismele necesită a fi supuse flexionării sau exprimă semnificații și nuanțe semantice înnoite. Ele erup în vorbire sau în lectură inopinat, ca niște necunoscute neinvitate care împiedică perceperea mesajului transmis de text.

Aceste inadvertențe, dar și altele, se întâlnesc frecvent și la vorbitorii de rând. Cititorii surselor mass-media, mai multe categorii de utilizatori au nevoie de ajutor. În asemenea cazuri, binevenită este consultarea dicționarului, unde se identifică norme ortografice, forme gramaticale, modele de pronunție, explicarea sensurilor și a nuanțelor de sens, mostre de aplicare.

Însă există cazuri când unii termeni nu se găsesc în dicționar din simplul motiv că sunt mai recent și n-au fost încă înregistrați. Se întâmplă aceasta, mai întâi, pentru că „avalanșa de anglicisme” (Stoichițoiu-Ichim, 2007, p. 83) și perioada foarte scurtă de încadrare a acestora în comunicare pune în dificultate mecanismele limbii pentru a le procesa în ritm normal și a le lansa în funcție conform reglementărilor sale, cum a făcut-o cu unele pe parcurs de zeci sau chiar sute de ani (*miting, fotbal*), de aceea multe rămân în afara cadrului normativ și scot în evidență neajunsuri care pot aduce prejudicii limbii române înseși, specificului și purității ei, iar lexicologii

nu prea izbutesc, din mai multe considerente, să le includă în glosare. Nu se pot edita dicționare în fiecare an.

În al doilea rând, dezvoltarea rapidă a vocabularului românesc, determinată de pătrunderea intensivă a englezismelor, nu permite specialiștilor în domeniu să țină prompt pasul cu ritmul lui de îmbogățire, „lucrările lexicografice existente nu reușesc să reflecte în mod adecvat un fenomen atât de dinamic și multiform cum este influența engleză” (*idem*, 2001, p. 7).

Desigur, multe dintre englezismele care circulă cu o frecvență impresionantă în vorbire, în mass-media și în alte domenii ar putea părea, la o primă vedere, ca fiind de prisos, fără nici un avantaj, însă în viața reală, de cele mai multe ori, se dovedesc a fi utile. Datorită acestui fapt, majoritatea articolelor de presă și cele specializate permit utilizarea englezismelor, chiar și a celor neatestate în dicționare cu scopul de a preciza mai bine sensul, de a evita monotonia lexicală, repetarea cuvintelor de același fel, respectând laconismul și exactitatea exprimării și redând în mod real faptele prezentate. De aceea, trebuie să le admitem și noi și să lăsăm uzul să le hotărască soarta: care să fie menținute și care să fie uitate. Așa că e nevoie să le înmagazinăm într-un dicționar de specialitate pe cele mai noi și relativ noi, iar celor mai vechi să le completăm sensurile adiționale pe parcurs și să le constatăm schimbările de ordin morfologic, ortografic și ortoepic. Ca urmare, englezismele să poată fi consultate și apoi utilizate corect și adecvat.

Ideea că dicționarele par întotdeauna incomplete, pentru că sunt „depășite de bogăția și complexitatea faptelor existente în limbă”, este dezvoltată și de cercetătorul F. Kiraly (Kiraly, 1990, p. 48). Iar Th. Hristea complinește că „dicționarele noastre uzuale și mai ales DOOM-ul ar trebui să înregistreze cât mai multe dintre neologismele recente și foarte recente, chiar dacă prin aceasta ar provoca reacții negative din partea unor puriști întârziați” (Hristea, 1995, p. 52).

Această necesitate a fost susținută și de alți lingviști de-a lungul timpului. „Englezismele trebuie înregistrate în dicționare, întrucât folosirea lor nu poate fi împiedicată” (Athu, 2006, p. 41). Autoarea mai precizează că problema nu poate fi ignorată, deoarece lasă loc eventualelor greșeli, iar ca acestea să fie cât mai puține sau chiar să nu se mai producă deloc, ar fi preferat să se înregistreze și formulele originare din limba engleză pentru a sugera căi și mijloace de adaptare a lor în limba română.

Mai mult ca atât, autorizarea înregistrării tuturor inovațiilor lexicale pătrunse în uzul actual se va justifica, raportându-se la normele limbii literare pentru a identifica și analiza posibilele abateri și erori, întrucât doar „uzul determină în ultimă instanță încetățenirea propriu-zisă în limba noastră a cuvintelor străine” (Dumbrăveanu, 1999, p. 138), inclusiv a englezismelor. Numai circulația termenilor urmează să aleagă forma care se va încetățeni și va fi fixată în dicționar, unde se va legifera și se va întoarce reglementată înapoi în comunicare.

Odată cu trecerea timpului, multe dintre englezismele care se răspândesc cu repeziciune în prezent, își vor găsi cadrul corespunzător de întrebuințare și se vor alătura stocului de cuvinte deja existent. Vor persista în limbă acele englezisme care

vor fi acceptate și adaptate. Dinamica lor nu va fi recomandată de Academie, de cercetători, ci de necesitatea uzului lor în timp.

Dat fiind faptul că englezismele sunt numeroase, e de datoria noastră să revenim mereu asupra lor, fiindcă acest fenomen este practic ineputabil. Toți termenii de origine engleză apăruiți anterior sau pătrunși recent în limba română merită să fie supuși unor cercetări complexe atât sub aspectul cultivării limbii, cât și al necesității utilității acestora în domeniile/ scrierile specializate, dar și în limbajul oral.

Așadar, pornind de la exigențele dictate de utilizatori, privind receptivitatea neologismelor de sorginte engleză și dificultățile provocate de acestea în uz, dar și de la evaluarea aserțiunilor unor lingviști cu renume referitoare la acest act (expuse în rândurile de mai sus), am decis să selectăm toate englezismele întâlnite pe parcursul cercetării și să le depozităm într-un mic dicționar special. Corpusul examinat în producția de față va fi constituit din elemente excerptate din presa scrisă și audiovizuală a ultimilor ani, de pe firme și inscripții stradale, dar și din dicționarele generale, ortografice, explicative și de cuvinte și sensuri recente. Utilitatea identificării, înregistrării și analizei acestora a fost demonstrată și vom deține o sursă (considerăm noi) valoroasă, de încredere și accesibilă pentru fiecare, unde se vor regăsi termenii solicitați pentru a le verifica formele corecte de rostire și scriere. Lucrarea este deja în curs de elaborare la Centrul de Lingvistică, în cadrul proiectului *Valorificarea științifică a patrimoniului lingvistic național în contextul integrării europene, subtema Cercetarea și valorificarea lexicului limbii române în context general românesc*.

În concluzie, menționăm încă o dată că, în plan practic, *Dicționarul de englezisme recente* va avea un rol apreciabil în asimilarea termenilor englezi, având caracter explicativ și normativ. Acele cuvinte care se referă la aspecte indispensabile activității cotidiene, fiind frecvent întrebuițate, au șanse *definitive* să se mențină în limbă și să reziste în timp, iar cele mai neînsemnate, ocazionale, se vor manifesta episodic, vor avea o existență efemeră și vor dispărea, fiind date uitării.

Astfel, valabilitatea englezismelor se va confirma de la sine, vor trece testul timpului și al necesității, vor avea priză la public și se vor integra în vocabularul limbii române. Un loc meritoriu în acest proces sperăm să-l dețină și dicționarul nostru, care înregistrează englezismele recente din iureșul vorbirii, le dotează cu aspect și comportament savant românesc și le întoarce, în plenitudine funcțională, înapoi la vorbitor.

Referințe bibliografice:

ATHU, Cristina. Neologismele din engleză în perspectiva lucrărilor normative DOOM și DOOM². În: *Limba română*, București, 2006, nr. 1-2, p. 41-52.

AVRAM, Mioara. *Anglicismele în limba română actuală*. București: Ed. Academiei Române, 1997.

CARUNTU-CARAMAN, Livia. *Englezismele în presa periodică din Republica Moldova (aspectele funcțional, fonetic, ortografic, morfologic, semantic)*: teză de doctor în filologie. Chișinău, 2017.

DĂNILĂ, Andrei, TAMBA, Elena. *Dicționar de cuvinte și sensuri recente*. București: Litera, 2014.

DEXI = *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române*. Chișinău: Ed. Arc, 2007.

DUMBRĂVEANU, Albina, DUMBRĂVEANU, Ion. Considerente privind expansiunea și utilizarea unor anglicisme în limba română. În: *Limba română*, 1999, nr. 1, p. 135-138.

FILIPOVIĆ, Rudolf. *Can a dictionary of -isms be an etymological dictionary?* [online citat 10.03.2021]. Disponibil: [https://www.euralex.org/elx_proceedings/Euralex1983/013_Rudolf%20Filipovic%20%20\(Zagreb\)%20-%20Can%20a%20dictionary%20of%20-isms%20be%20an%20Etymological%20Dictionary.pdf](https://www.euralex.org/elx_proceedings/Euralex1983/013_Rudolf%20Filipovic%20%20(Zagreb)%20-%20Can%20a%20dictionary%20of%20-isms%20be%20an%20Etymological%20Dictionary.pdf) [citat 10.03.2021].

HRISTEA, Theodor. Ortografia și ortoepia neologismelor românești (cu specială referire la împrumuturile recente). În: *Limba și Literatură*. Vol. II. București: Societatea de Științe filologice din România, 1995, p. 36-54.

MATEESCU, Mihaela. *Los Anglicismos en el diccionario de americanismos de la Asociación de Academias de la Lengua Española: Apreciaciones sobre su vitalidad*. Universitatea din Pitești, 2014, p. 343-350 [online]. Disponibil: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A14535/pdf> p. 344 [citat 2.02.2021].

KIRALY, Francisc. *Contacte lingvistice*. Timișoara: Ed. Facla, 1990.

PĂCURARU, Veronica, UNGUREANU, Violeta, VULPE, Ana. *Dicționar explicativ de cuvinte și sensuri noi*. Chișinău: Pro Libra, 2016.

RADU, Voica. *Influența internațională a limbii engleze. Cu privire specială la limbile romanice*. Editura Mirton; Editura Amphora, 2007, p. 17-36 [online]. Disponibil: <https://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A12869/pdf> [citat 25.02.2021].

STOICHIȚOIU-ICHIM, Adriana. Observații privind semantica și stilistica anglicismelor în româna actuală (I). În: *Limba și literatura română*, 2001, nr. 3, p. 7-13.

STOICHIȚOIU-ICHIM, Adriana. *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică/ Influențe/ Creativitate*. București: BIC ALL, 2007.

Wikipedia = https://de.wikipedia.org/wiki/Verein_Deutsche_Sprache [online] [citat 3.03.2021].

ZAFIU, Rodica. Anglicismele în Europa. Din nou despre anglicisme [Manfred Görlach (ed.), *A Dictionary of European Anglicisms. A Usage Dictionary of Anglicisms in Sixteen European Languages (DEA)*, Oxford, Oxford University Press, 2001; *English in Europe*, 2002; *An Annotated Bibliography of 7 European Anglicisms*, 2002]. În: *România literară*, 2002, nr. 37 și 2002, nr. 38.

Notă: Articolul a fost realizat în cadrul proiectului de cercetare 20.80009.1606.01 *Valorificarea științifică a patrimoniului lingvistic național în contextul integrării europene*, Institutul de Filologie Română „B. P.-Hasdeu” al MECC.